



Dobj be még egy ötcentest!

Konyhafőnökünk ízetes válogatást készít sokoldalú zenelejátszó programokból. Próbáljuk ki mindet a „My Heart Will Go On”-nal!

Hogy érted azt, hogy még soha nem hallottad ezt a dalt, François? Ez *Céline Dion* egyik klasszikussá vált száma, mon ami. Mit mondasz? Úgy gondolod, hogy az éneklésemet a zuhanyozás idejére kellene korlátoznom? Azt hiszem, François, megfélemez az arról, hogy ki ennek az étteremnek a konyhafőnöke és a tulajdonosa... Non, mon ami, csupán csak a tájékoztatás végett említettem, és inkább szemet hunyok epés megjegyzésed fölött. Nézz csak ide! Mindegyik programunk képes rá, hogy a segítségével lejátszási listát állítsunk össze kedvenc dalainkból a vendégek számára.

Ami a vendégeinket illeti, már itt is vannak. Isten hozott titeket, mes amis, Chez Marcelnél, a kitűnő Linux-konyha, a különleges borok és a kiváló könnyűzene otthonában – a mostani témám ugyanis a szórakoztatás. Azt kérdezitek, hogy miért a zenei szórakoztatás? Életem egy régebbi időszakában azzal kerestem egy kis zsebpénzt magamnak, hogy a szüleim barátainak a gyerekeire felügyeltem. A barátok egyike zenegépek javításával foglalkozott, így a házban mindig ott volt egy igazi zenegép, tele 45-ös fordulatú slágerekkel. A gép időről időre cserélődött, de a pénzadagoló mechanika kiiktatásával mindig hozzájuthattam az engem érdeklő zenéhez. Ez volt ám a remek szórakozás!

Mint olvasóink közül is bizonyára sokak, én is számos dalt tartok a merevlemezemen Ogg Vorbis és MP3 formátumban. Ennek jó oka van, mert ugyan elég tekintélyes CD-gyűjteménnyel rendelkezem, de ha a noteszgéppemmel szeretném lejátszani őket, akkor a lemezeket is magammal kellene hordoznom, ami nem túl kényelmes megoldás. Ezért ezekről a CD-kről beolvasom a dalokat és a lehető legkisebb helyen, nevezetesen a noteszgépemben tárolom őket. A dobozokban tárolt CD-k eltűnnek a lemezem virtuális terében, de sajnos a rendszer még messze van a tökéletestől. Most ezeket a dalokat számos nagyméretű könyvtárban tárolom, amik kevésbé vagy egyáltalán nem szervezettek. Ha valamit le szeretnék játszani, előtte keresgélnem kell. De most végre búcsút vehetünk a keresgélestől, mes amis! Mai menünkön néhány nagyszerű nyílt forráskódú zenelejátszó program szerepel, amelyek közül bármelyiket a Linux-rendszerünkre feltelepítve egy jól elrendezett, kereshető és élvezettel használható dalgyűjteményhez juthatunk – éppen olyanhoz, mint fiatalságom gépei voltak, csak éppen sokkal kisebb méretben.

François! Te meg mit lábatlankodsz még mindig itt? A pincébe, immédiatement! Úgy gondolom, ma valami könnyűre van szükségünk, ami friss és izgalmas. A 2001-es Riesling Auslese Gold Cap Mosel-Saar-Ruwer Wehlener Németországból bizonyára megfelel az érzékszervek legfontosabbikára, az ízlelés elsősorú szórakoztatásához. Vite, François!

Amíg François visszaér a borral, kezdjük is el a linuxos zenelejátszó programok terén tett körsétánkat. Ha KDE munkasztal felhasználói vagyunk (sőt akkor is, ha esetleg nem), érdemes egy pillantást vetnünk *Scott Wheeler* JuK programjára (1. kép). A kiejtésnél a jukebox (zenegép) szóra gondoljunk,



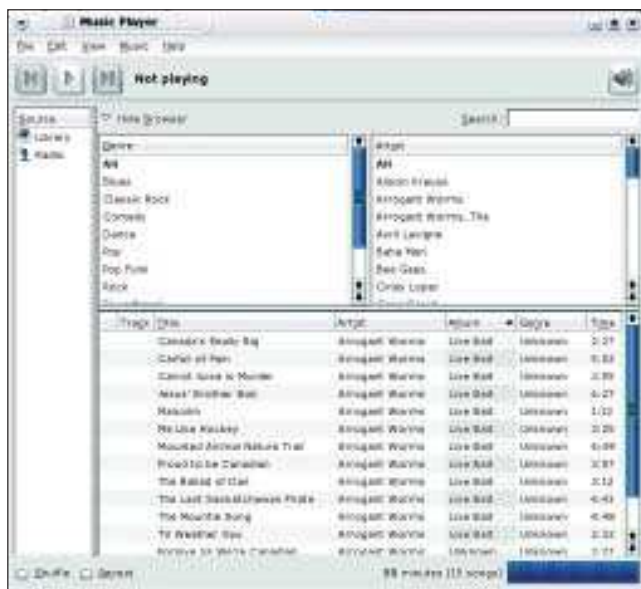
1. kép A JuK felkerült a KDE 3.2 tervezett részeit tartalmazó jelöltlistára

és máris tudni fogjuk, miről van szó. Lévén KDE-alkalmazás, a program egy tálcakonnal szépen beleillik a KDE-környezetbe, amivel könnyen eltüntethetjük a programot a látóterünkéből. Támogatást kínál az Ogg Vorbis- és MP3-fájlokhoz, a gyűjtemény- és lejátszási listák létrehozásához, a címkeszerkesztéshez és még sok egyébhez.

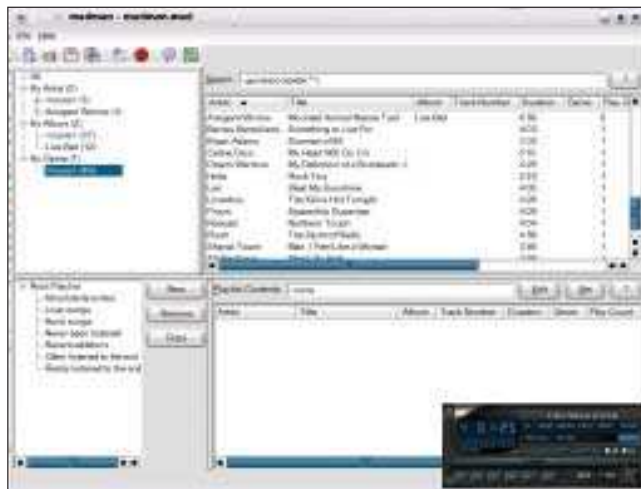
A JuK a KDE 3.2 részeként kerül majd kiadásra és érdemes arra, hogy bármelyik jövőbeli KDE-telepítés része legyen. Addig is szerezhethetünk a programból egy példányt a <http://www.slackorama.net/cgi-bin/content.pl?juk> címről. A JuK fordítása a már megszokott öt lépésből áll:

```
tar -xzf juk-1.95.tar.gz
cd juk-1.95
./configure
make
su -c "make install"
```

Amikor a `juk` paranccsal elindítjuk a programot, egy egyszerű kéttáblás felülettel találjuk szemben magunkat egy oldalsávval a bal oldalon és egy nagy munka-, illetve megjelenítő ablakkal a jobb oldalon, amelyek mindegyike átméretezhető. A szokásos menü és a gyors elérést nyújtó ikonok felül helyezkednek el. Az oldalsáv egyetlen, *Collection List* (gyűjteménylista) feliratú ikonnal rendelkezik. Ha a JuK-hoz zeneszámokat kívánunk hozzáadni, az nem áll többől, mint a könyvtármegnyitő ikonra való kattintásból, egy könyvtár kiválasztásából és a kívánt dalok kijelöléséből. Kattintsunk az *OK* gombra, és a dalok megjelennek az alapértelmezett gyűjteménylistában. Mivel a rendezettség a cél, újabb lejátszási listákat hozhatunk létre és ezekre ráhúzhatjuk a kiválasztott zeneszámokat. A címek megjelennek az új listában, de benne maradnak a főgyűjteményben is.



2. kép Az a drága kis Rhythmbox



3. kép Nem kell bolondnak lennünk ahhoz, hogy a Madmant használjuk

A fő zeneszámablakban valamelyik oszlopra rákattintva az album címe, az előadó, a dátum vagy egyéb azonosító szerint rendezhetjük a tételeket. Bárki, aki rendelkezik már a számítógépén valamilyen zenegyűjteménnyel, tudja, hogy az adat-címkekben (tagokban) tárolt adatok nem minden esetben helyesek. Ennek a gondnak a kezelésére a JuK hatékony címkeszakasztót is biztosít. Azt szeretem a leginkább ebben a szolgáltatásban, hogy a dalcímen jobb egérgombbal kattintva a sorban is szerkeszthetjük a tartalmat, de az alaposabb címkeszakasztót is előhívhatjuk. Tegyük fel, hogy 12 zeneszámunk van ugyanarról az albumról, és az album dátumát is rögzíteni szeretnénk. Ekkor a JuK szerkesztője lehetővé teszi, hogy több címet is kijelöljünk és ezek kiválasztott mezőit egyszerre megváltoztassuk – ez a módszer nagyon célszerű és sok időt takaríthatunk meg a révén.

A Gnome oldaláról engedtessek meg bemutatnom *Colin Walters* Rhythmbox nevű programját (2. kép). A Rhythmbox egy újabb takaros zenelejátszó program. Kereshetünk vele zeneszámokat, különböző tulajdonság alapján rendezhetünk, lejátszási listákat hozhatunk létre és a többi. A zenekönyvtár

Artist	Title	Album	Track Number	Duration
Celine Dion	My Heart Will Go On			5:10
Hals	Rock You			2:53
Arrogant Worms	Capitol of Pain	Live Ball		6:01
Shania Twain	Man, I Feel Like a Woman			3:56
04 40	One Day in Your Life			4:17

4. kép A Madman akkor is előkeresi nekünk a dalt, ha nem emlékszünk már a pontos írásmódjára

tallózónézete két vagy háromszlopos nézetre állítható be, megjelenítve az előadót, a műfajt és az album címét. Kattintunk bármelyikre, és a Rhythmbox leszűkíti a kiválasztást. Egy címkeszakasztó is része a programnak, de – jelenlegi állapotában legalábbis – nincs mód az adat sorban szerkesztésére. Beépített internetrádió-támogatással rendelkezik, egy vevőkártyával ugyanarról a felületről élvezhetjük a kedvenc adóinkat. A Rhythmbox letöltésére a

☞ <http://www.rhythmbox.org> honlap nyújt lehetőséget.

A program a `gstreamer` csomag segítségével játssza le a zeneszámokat, ezért ennek megléte fontos előfeltétel. A Rhythmbox forrásból való fordítása nem túl bonyolult dolog, de én egy kicsit felhúztam magam, mire az összes szükséges Gnome fejlesztői csomagot megkerestem, amelyek között megtalálható a `bonobo`, a `GTK+`, a `pango`, a `gnomeui`, az `atk`, a `gconf` stb. Mindezt azért említem meg, mert jó párszor vissza kellett térnem olyan csomagokért, amelyek a fordításkor hiányoztak. Akik a gyors megoldásokat kedvelik, azok számára bináris csomagok is elérhetők. Ha jó RPM-lelőhelyet keresünk, próbáljuk meg az ☞ <http://rpm.pbone.net> címet. Visszatérve a fordításra: ismét egy ötlépcsés kicsomagoló-fordító folyamatról van szó, tehát nagy meglepetések nem érhetnek bennünket:

```
tar -xzf rhythmbox-0.5.3.tar.gz
cd rhythmbox-0.5.3
./configure
make
su -c "make install"
```

A Rhythmbox első indításakor egy kis kérdés-válasz részen kell túljutnunk, amelyben meg kell adnunk, hogy a rendszerünkön hol tároljuk a zenéket. Megadhatjuk az elérési útvonalat, de teljesen ki is hagyhatjuk ezt a lépést. Amennyiben kihagyjuk, kézzel később is hozzáadhatjuk a zeneszámokat. A Rhythmbox minden tétel címkejéből beolvassa a dal címét, az előadót és a többi adatot, majd a rendezést önműködően végrehajtja. A címkeszakasztó segítségével nulla és öt csillag között rangsorolhatjuk a zeneszámokat, és ezt az osztályozást később a kedvenc dalaink kiválasztására használhatjuk fel. Mai menünk utolsó fogása „a zenekezelő, amely mindent elintéz” szlogennel értékeli önmagát, s ez az önreklám felkelti az ember figyelmét. De ne feledkezzünk meg az italunkról sem, kortyintsunk egyet ebből a finom borból! A program, amely mindent elintéz, *Andreas Klöckner* Madman nevű alkotása (3. kép), ami a ☞ <http://madman.sourceforge.net/index.php> oldalon érhető el.

Ha a program forrásának lefordítása mellett döntünk, akkor régi barátunkhoz, az ötlépcsés kicsomagoló-fordító eljárásához kell visszatérnünk. Az írás idején kiadott csomag a *madman-0.91.1.tar.gz*.

Természetesen a Madman alapvető szolgáltatásai nagyjából megegyeznek a JuK és Rhythmbox által nyújtott zenegyűjte-

mény-elrendező és a kiválasztott dalokat lejátszó felület képességeivel. Pedig a Madman valóban különbözik – még az érzékelése is más. Keresőképeségei például elképesztően rugalmasak. Tegyük fel, hogy egy *Céline Dion* által előadott zene számot szeretnénk meghallgatni, de nem tudjuk, hogyan írják a Celine szót. Egyszerűen írjuk be, hogy selin, vagy valamit, amiről úgy gondoljuk, hogy jó lehet, és a Madman felkutatja számunkra a dalt (4. kép). Mais oui, természetesen tudom, hogyan kell írni.

Várjunk csak, van itt más is. A Madman főablakának az alsó részén egy újabb kitűnő Madman-szolgáltatást találhatunk. A program önműködően nyomon követi, hogy mely dalokat hallgattuk végig és hányszor. Így egyszerűen a zenehallgatás révén is létrejön kedvenceink listája. Arra is lehetőségünk nyílik, hogy egy dal címén a jobb egérgombbal kattintva, azt az ötszillagos rendszert használva besoroljuk valamelyik minőségi kategóriába.

A Madman indításakor rákérdez, hogy mely könyvtárakban tároljuk a zeneszámainkat. Egy egyszerű hozzáadó párbeszédablakról van szó, amellyel annyi helyet adunk meg, amennyit akarunk. Gyűjteményünk összes zenéje elérhető előadó, műfaj vagy az album címe szerint. Lehetőség nyílik egy dal felkutatására a Madman korábban említett szuperrugalmas keresőmotorjával is. Amikor találtunk egy kedvünkre való dalt, jelöljük ki és nyomjuk meg az F9 billentyűt; az F10 billentyűvel pedig a következőt tudjuk kiválasztani. Dönthetünk a teljesen véletlenszerű kiválasztás mellett is.

Míg a most vizsgált programok mindegyike közvetlenül a felületről játszotta le a zenét – a lejátszószervezetet elrejtve a háttérben –, a Madman az XMMS-t indítja el a lejátszáshoz.

A beállítások párbeszédablakán van egy lehetőség, amely más lejátszóprogram kiválasztását teszi lehetővé, de pillanatnyilag az XMMS tűnik az egyetlen alkalmas lejátszónak.

Egy csomó szeretnivaló akad a Madmanben. Amikor CD-lemezeket olvasok be és alakítok át, néha azt tapasztalom, hogy az adat nem került át megfelelően a címkékbe. Eredményül egy üres felsorolást kapok. Semmi gond: nyomjuk le az F9-et a lejátszásához, ellenőrizzük az XMMS kijelzőjén a címet, és egy lassú kétszeres kattintással nyissuk meg javításra a Madman kijelzőjén.

Mit mondtál, François? Á, köszönöm! Sajnálom, mes amis, de úgy tűnik, sikerült egy újabb estét eltöltenünk. Hogy elszállt az idő! Mindazonáltal nem akarjuk, hogy innen, Chez Marcel-től a vendégek anélkül menjenek el, hogy még egy pohárka bort kényelmesen elfogyasztanak, ezért megkérem François-t, hogy töltsön még egyszer utoljára. Mivel mindenkinek van az asztalán egy linuxos gép, nyugodtan feltehetitek a fejhallgatót és mialatt a bort kortyoljátok, meghallgathattok egy búcsúdalt. Vizsgálatásra a következő alkalomig! Egészségetekre, mes amis! A vôtre santé! Bon appétit!

Linux Journal 2003. december, 116. szám



Marcel Gagné (maggagne@salmar.com)

Mississaguában, Ontario államban él.

Ő a szerzője a Kiskapu kiadásában tavaly szeptemberben megjelent Linux-rendszerfelügyelet (ISBN 96-9301-40) című könyvnek (jelenleg is egy könyvön dolgozik).

